

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/172150,Czekajac-na-sprawiedliwosc-dodatek-IPN-do-miesiecznika-W-Sieci-Historii-nr-11122.html>
02.03.2026, 01:09

„Czekając na sprawiedliwość” – dodatek IPN do miesięcznika „W Sieci Historii” nr 11-12/2022

17.10.2022

W dodatku:

- dr Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej – *Czekając na sprawiedliwość*
3 tys. Stadionów Narodowych lub program 500+ przez 150 lat – co najmniej tyle wynosi wartość strat poniesionych przez Polskę wskutek niemieckiej napaści i okupacji. Do dziś nie otrzymaliśmy należytej rekompensaty.
- dr Karolina Trzeskowska-Kubasik – *Wanien było 65, a jest 25, łóżek i stołów nie ma. Okupacja w Polsce „powiatowej” na przykładzie Kreishauptmannschaft Busko*
W ciągu sześciu lat wojny okupant niemiecki stworzył na obszarze Kreishauptmannschaft Busko prężny aparat terroru i rozbudowany system więziennictwa.
- dr Konrad Graczyk – *Pierwsza przymiarka. Rząd RP na uchodźstwie a odszkodowania od Niemiec*
W Archiwum Akt Nowych znajduje się zapomniane opracowanie Witolda Łęgowskiego „Projekt rozwiązania spraw odszkodowań wojennych od Niemiec”. Powstało ono we wrześniu 1943 r., toteż pomija np. fakt zniszczenia Warszawy. Miejsce i czas opracowania miały wpływ na jego kształt i niedoskonałości dotyczące zagadnień szczegółowych, jak np. niekompletne dane na temat strat wojennych. Jego wartość polega na analizie kwestii ogólniejszych, których zasadniczo nie zmieniły doświadczenia kolejnych wojennych miesięcy.
- dr Grzegorz Majchrzak – *Nie tylko zabici i zniszczenia, czyli wojenne straty i szkody Polski*
Do uzyskania ewentualnych odszkodowań wojennych od Niemców przygotowywał się nie tylko Rząd RP na uchodźstwie, ale również nowe, ludowe władze Polski.
- dr hab. Filip Musiał – *Sowieckie zniewolenie, rosyjskie „wyzwolenie”*
Moskwa swoją imperialną politykę, prowadzącą do zniewalania narodów i podboju terytoriów innych państw, od dziesięcioleci skrywa pod hasłem „wyzwolenie”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Do pobrania

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

dr Karol Nawrocki
prezes Instytutu Pamięci Narodowej

Czekając na sprawiedliwość

3 tys. Stadionów Narodowych lub program 500+ przez 150 lat – co najmniej tyle wynosi
wartość strat poniesionych przez Polskę wskutek niemieckiej napaści i okupacji.

Do dziś nie otrzymaliśmy należytej rekompensaty

Czesława Kwoka miała 14 lat, gdy na zdjęciach obozowych w Auschwitz uwiecznił ją fotograf Wilhelm Brasse. Na wardze przestraszonej dziewczyny, ogolonej na krótko i ubranej w więzienny pasiak widać ślady krwi – pozostałe po tym, jak chwilę wcześniej była bita przez strażniczkę. Niewiele później, 12 marca 1943 r., nastolatka została zamordowana zastrzykiem fenolu.

Pochodząca z Zamojszczyzny Kwoka to jedna z ponad 5,2 mln śmiertelnych ofiar niemieckiej napaści na Polskę i krwawej okupacji z lat 1939–1945. Ta wojna, zapoczątkowana diabelskim paktem Adolfa Hitlera i Józefa Stalina, przyniosła naszej ojczyźnie niewyobrażalną hekatombę – utratę (także wskutek przesunięcia granic) niemal co trzeciego obywatela i gigantyczne szkody materialne.

Naukowcy z różnych dziedzin i rzeczoznawcy majątkowi połączyli siły, by to pandemonium przełożyć na język ekonomii i twardych liczb. Efektem ich kilkuletniej pracy jest „Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945”. 1 września br. – dokładnie w 83. rocznicę wybuchu wojny – trzynomowe opracowanie zostało zaprezentowane na Zamku Królewskim w Warszawie.

Monumentalny „Raport” potwierdza to, co nam, Polakom, jest wiadome od

14-letnia Czesława Kwoka, więźniarka Auschwitz

lat, ale do dziś nie przebiło się dostatecznie do świadomości zachodnich społeczeństw: „Całą niemiecką okupację Polski znaczyły przemoc i zbrodnie”. Bombardowania bezbronnych miast, krwawe „pacyfikacje” wsi, publiczne i potajemne egzekucje, wywózki do obozów koncentracyjnych – prawie każda polska rodzina straciła w czasie tej wojny krewnych lub choćby przyjaciół. Niemcy zdziesiątkowali polskie elity i liczną w II RP społeczność polskich Żydów, ale masowy terror bił też ślepo w całe społeczeństwo. Towarzyszyły mu zmuszanie do niewolniczej pracy, grabież na niespotykaną dotąd skalę i celowe niszczenie mienia, a nawet całych miast i wsi. Bylibyśmy dziś gospodarczo i cywilizacyjnie w innym miejscu, gdyby nie ta wojna.

Zapewne nigdy nie ustalimy z imienia i nazwiska wszystkich ofiar ani nie skatalogujemy wszystkich szkód materialnych z lat 1939–1945 – choćby dlatego, że sprawcy zbrodni wiele energii poświęcili na zacieranie śladów. A jednak obecna wiedza historyczna i nowoczesne metody badawcze pozwalają dość precyzyjnie określić wartość strat poniesionych przez Polskę wskutek niemieckiej napaści i okupacji. Autorzy „Raportu” oszacowali je na ponad 6,2 bln dzisiejszych złotych. Żeby zdać sobie sprawę z tego, jak kolosalna to kwota, dość powiedzieć, że wystarczyłaby na wybudowanie ponad 3 tys. Stadionów Narodowych lub finansowanie programu 500+ przez 150 lat! A dodajmy, że owe 6,2 bln zł to szacunki ostrożne, „zbliżone do minimalnych” – jak podkreśla we wstępie do „Raportu” poseł Arkadiusz Mularczyk.

FOT.: ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU W OŚMIĘCZU

„Czekając na sprawiedliwość” – dodatek do „W Sieci Historii” nr 11-12/2022

Pliki do pobrania

[„Czekając na sprawiedliwość” – dodatek do „W Sieci Historii” nr 11-12/2022 \(pdf, 4,31 MB\)](#)